

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อค้นหาอาการที่พบบ่อยของผู้ป่วยโรคมะเร็ง ในแต่ละระยะความรุนแรงของโรค และระยะการดำเนินของโรคมะเร็ง ร่วมกับการสำรวจประสบการณ์ในการจัดการกับอาการของผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งในภาคใต้ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ โดย

1.1 ผู้ป่วยผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุเพศชาย ได้แก่ โรคมะเร็งศีรษะและลำคอ โรคมะเร็งปอด โรคมะเร็งตับ

1.2 ผู้ป่วยผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุเพศหญิง ได้แก่ โรคมะเร็งศีรษะและลำคอ โรคมะเร็งปากมดลูก โรคมะเร็งเต้านม

1.3 ผู้ป่วยเด็ก 7-15 ปี ได้แก่ โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

การกำหนดชนิดของมะเร็งในเพศ และวัยดังกล่าวข้างต้น กำหนดโดยพิจารณาจากชนิดของมะเร็งที่พบบ่อยในเพศ และวัยนั้น ๆ และมีอุบัติการณ์สูงในภาคใต้ของประเทศไทย

2. เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น โรคมะเร็งดังกล่าวข้างต้น ที่มารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอกและหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และศูนย์มะเร็ง สุราษฎร์ธานี

3. มีสติสัมปชัญญะและสามารถบอกอาการได้ด้วยตนเอง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสถิติอัตราผู้ป่วยโรคมะเร็ง (มะเร็งศีรษะและลำคอ มะเร็งตับ มะเร็งปอด มะเร็งปากมดลูก มะเร็งเต้านม และมะเร็งเม็ดเลือดขาว) ที่มารับบริการในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และศูนย์มะเร็ง สุราษฎร์ธานี ในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2545) นำมาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรยามานะ (Yamane, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 นำมาเข้าสมการเพื่อคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่ n หมายถึง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N หมายถึง ขนาดประชากร
 e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อนำมาเข้าสมการคำนวณ จะได้

$$n = \frac{2,102}{1+2,102(0.05)^2}$$

$$= 336$$

จากการแทนค่าในสูตรคำนวณ พบว่า ในการวิจัยครั้งนี้ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 336 ราย และผู้วิจัยรวบรวมได้กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 354 ราย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามชนิดของมะเร็ง และสถานบริการสาธารณสุข (ตาราง 1 และ 2) ได้ดังนี้

ตาราง 1

แสดงกลุ่มตัวอย่างตามชนิดของมะเร็งและสถานบริการสาธารณสุข โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ชนิดมะเร็ง	ผู้ป่วยโรงพยาบาลสงขลานครินทร์	กลุ่มตัวอย่าง (วางแผน)	กลุ่มตัวอย่าง (เก็บจริง)
(พ.ศ. 2545)			
<i>ผู้ป่วยผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุเพศชาย</i>			
มะเร็งศีรษะและลำคอ	418 ราย	67 ราย	71 ราย
มะเร็งตับ	116 ราย	18 ราย	18 ราย
มะเร็งปอด	65 ราย	11 ราย	13 ราย
<i>ผู้ป่วยผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุเพศหญิง</i>			
มะเร็งศีรษะและลำคอ	263 ราย	42 ราย	42 ราย
มะเร็งปากมดลูก	358 ราย	58 ราย	61 ราย
มะเร็งเต้านม	358 ราย	58 ราย	62 ราย
<i>ผู้ป่วยเด็กอายุ 7- 15 ปี</i>			
มะเร็งเม็ดเลือดขาว	24 ราย	4 ราย	9 ราย
รวม	1,602 ราย	258 ราย	277 ราย

ตาราง 2

แสดงกลุ่มตัวอย่างตามชนิดของมะเร็งและสถานบริการสาธารณสุขมะเร็ง สุราษฎร์ธานี

ชนิดมะเร็ง	ผู้ป่วยศูนย์มะเร็งสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2545)	กลุ่มตัวอย่าง (วางแผน)	กลุ่มตัวอย่าง (เก็บจริง)
ผู้ป่วยผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุเพศชาย			
มะเร็งศีรษะและลำคอ	159 ราย	25 ราย	25 ราย
มะเร็งตับ	10 ราย	1 ราย	1 ราย
มะเร็งปอด	58 ราย	9 ราย	9 ราย
ผู้ป่วยผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุเพศหญิง			
มะเร็งศีรษะและลำคอ	59 ราย	9 ราย	9 ราย
มะเร็งปากมดลูก	121 ราย	19 ราย	19 ราย
มะเร็งเต้านม	90 ราย	14 ราย	14 ราย
ผู้ป่วยเด็กอายุ 7- 15 ปี			
มะเร็งเม็ดเลือดขาว	3 ราย	1 ราย	1 ราย
รวม	500 ราย	78 ราย	78 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามอาการของผู้ป่วยโรคมะเร็ง และแบบสอบถามประสิทธิภาพในการจัดการกับอาการของผู้ป่วยโรคมะเร็ง ตามลำดับดังนี้

1. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะถาม โดยพิจารณาถึงปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ว่ามีข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ทำการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสาร บทความ และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องโรคมะเร็ง และการจัดการกับอาการของโรคมะเร็ง รวมทั้งปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อมีข้อสงสัย เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างคำถาม

3. ร่างแบบสอบถาม โดยให้ข้อคำถามอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนด และตรวจสอบดูว่า จะได้คำตอบที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้หรือไม่

4. ทำการตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามหลังจากร่างแบบสอบถามแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบ ความถูกต้อง ชัดเจนของภาษา ของข้อคำถาม อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่กำกวม ข้อคำถามเรียงลำดับ และ มีความสัมพันธ์กัน

5. ทำการทดสอบ และตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หลังจากผู้วิจัยตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย (ภาคผนวก ค) มีดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพการเงิน และการจ่ายค่ารักษา รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วย ได้แก่ การวินิจฉัยโรคระยะความรุนแรงของโรค (cancer staging) อาการสำคัญ ประวัติการรักษา และประเมินระยะการดำเนินของโรคมะเร็ง (trajectory phasing) ตามกรอบแนวคิดการดำเนินโรคของการเจ็บป่วยเรื้อรังของคอร์บินและสเตราส์ (Corbin & Strauss, 1992) จากการประเมินข้อมูลดังกล่าว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามอาการของผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และผลการวิจัยเกี่ยวกับอาการของผู้ป่วยโรคมะเร็ง ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับอาการหรือกลุ่มอาการของโรคมะเร็ง 30 อาการ รวมถึงอาการที่กลุ่มตัวอย่างมีการระบุนอกเหนือจากที่ระบุในแบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ตามการรับรู้ความผิดปกติ หรือความรู้สึกไม่สุขสบาย โดยให้ประเมินความถี่ของการเกิดอาการ ประเมินระดับความรุนแรงของอาการ และอาการที่รบกวนการดำเนินชีวิตประจำวันมากที่สุด 5 อันดับแรกในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา การประเมินความถี่แบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

ไม่มี	หมายถึง	ไม่มีอาการตามข้อความ
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	มีอาการเกิดขึ้นประมาณเดือนละ 1 ครั้ง หรือมากกว่า 1 ครั้ง แต่น้อยกว่าเป็นพัก ๆ
เป็นพัก ๆ	หมายถึง	มีอาการเกิดขึ้นประมาณอาทิตย์ละ 1 ครั้ง หรือมากกว่า 1 ครั้ง แต่น้อยกว่าเป็นประจำ
เป็นประจำ	หมายถึง	มีอาการเกิดขึ้นทุกวัน อาจจะเป็นวันละครั้ง หรือมากกว่า 1 ครั้ง แต่น้อยกว่าตลอดเวลา
ตลอดเวลา	หมายถึง	มีอาการเกิดขึ้นตลอดเวลา อาการไม่หายเลย

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาแบบสอบถามในแต่ละข้อพิจารณา ดังนี้

ลักษณะการตอบ	คะแนน
ไม่มี	0
นาน ๆ ครั้ง	1
เป็นพัก ๆ	2
เป็นประจำ	3

ตลอดเวลา

4

การประเมินระดับความรุนแรงของอาการ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 11 ระดับ คือ 0-10 คะแนน โดยที่คะแนนน้อยที่สุด (0 คะแนน) หมายถึง ไม่มีอาการ คะแนนยิ่งมากยิ่งหมายถึงว่า อาการนั้นมีระดับความรุนแรงมากขึ้น และคะแนนสูงสุด (10 คะแนน) หมายถึง มีอาการรุนแรงมากจนทนไม่ไหว

ส่วนการประเมินอาการที่รบกวนการดำเนินชีวิตประจำวันในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา โดยให้กลุ่มตัวอย่างจัดอันดับอาการที่รบกวนการดำเนินชีวิตมากที่สุด 5 อันดับแรก โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

อาการที่ถูกเลือกกว่ารบกวนการดำเนินชีวิตประจำวัน	คะแนน
อันดับ 1	5
อันดับ 2	4
อันดับ 3	3
อันดับ 4	2
อันดับ 5	1
อาการที่ไม่ถูกเลือกกว่ารบกวนการดำเนินชีวิต	0

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ในการจัดการกับอาการของผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดการจัดการกับอาการของดอดด์และคณะ (Dodd et al., 2001) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการกับอาการในภาพรวมของผู้ป่วยโรคมะเร็ง มีการปฏิบัติอย่างไร (วิธีการ เหตุผล ใครเป็นคนทำให้ ที่ไหน เมื่อไหร่) รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการจัดการกับอาการตามวิธีดังกล่าวเป็นอย่างไร

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบคุณภาพโดย

1. ตรวจสอบความครอบคลุมและชัดเจนของเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านโรคมะเร็ง จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้แก่

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคมะเร็ง	2 ท่าน
อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านโรคมะเร็ง	1 ท่าน
พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็ง	2 ท่าน

หลังจากผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดแล้ว นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดรหัสสำหรับตัวแปร

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับผู้ป่วยโรคมะเร็งที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 7 ราย ได้แก่ ผู้ป่วยโรคมะเร็งศีรษะและลำคอ มะเร็งปอด มะเร็งปากมดลูก มะเร็งเต้านม และมะเร็งเม็ดเลือดขาวโดยครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้ป่วยผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยเด็ก เพื่อตรวจสอบว่าผู้วิจัยและผู้ป่วยมีความเข้าใจในแบบสอบถามตรงกัน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยจัดทำโครงร่างวิจัยและผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

1.2 โครงร่างวิจัยผ่านคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ และ โครงร่างวิจัย

ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.3 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการดำเนินการวิจัยจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และผู้อำนวยการศูนย์มะเร็ง สุราษฎร์ธานี ในการดำเนินการเก็บข้อมูล โดยชี้แจงรายละเอียดและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้ป่วยโรคมะเร็งทั้งในแผนกผู้ป่วยนอก และหอผู้ป่วย รวมทั้งการเข้าถึงแฟ้มประวัติของผู้ป่วย

1.4 เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าพยาบาลเพื่อแนะนำตัว และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ขั้นการเตรียมผู้ช่วยผู้วิจัย

2.1 อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล และการใช้แบบสอบถาม รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ช่วยผู้วิจัยซักถามข้อสงสัยในการเก็บข้อมูล

2.2 ฝึกผู้ช่วยผู้วิจัยจำนวน 5 ราย โดยให้ผู้ช่วยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ภายใต้การแนะนำและการดูแลของผู้วิจัย จนแน่ใจว่าผู้ช่วยผู้วิจัยมีความเข้าใจในการใช้แบบสอบถามตรงกับผู้วิจัย และสามารถเก็บข้อมูลได้ถูกต้อง

3. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอก (คลินิกหู คอ จมูก คลินิกศัลยกรรม คลินิกอายุรกรรม คลินิกนรีเวช คลินิกเด็ก แผนกรังสีรักษา) และหอผู้ป่วย (หอผู้ป่วย หู คอ จมูก หอผู้ป่วยศัลยกรรม หอผู้ป่วยอายุรกรรม หอผู้ป่วยนรีเวช หอผู้ป่วยเด็ก)

ของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และแผนกผู้ป่วยนอก (ห้องตรวจโรค หน่วยเคมีบำบัด หน่วยรังสีรักษา) และหอผู้ป่วย (สามัญชาย สามัญหญิง ตึกพิเศษ) ของศูนย์มะเร็ง สุราษฎร์ธานี ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยแจ้งคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกนั้น ๆ เป็นผู้ติดต่อกับผู้ป่วย เพื่อแนะนำผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัย

3.2 ผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัย แนะนำตัว พูดคุยสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย พร้อมทั้งเชิญชวนให้เข้าร่วมการวิจัยโดยอธิบายให้เข้าใจถึงความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ และขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งจากการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม การบันทึกเทปและ/หรือจดบันทึกข้อมูลในระหว่างการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการกับอาการที่เกิดขึ้นของผู้ป่วยเอง

3.3 พิทักษ์สิทธิผู้ป่วยก่อนเก็บข้อมูล โดยบอกให้ผู้ป่วยทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธในการให้ข้อมูลและเข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ป่วยจะถือเป็นความลับอย่างเคร่งครัด โดยจะมีการระบุข้อมูลโดยใช้รหัสตัวเลข ไม่มีการระบุชื่อหรือที่อยู่ของผู้ป่วย และในการตัดสินใจในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้หรือไม่จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการบริการรักษาพยาบาลที่ผู้ป่วยจะได้รับแต่อย่างใด รวมทั้งมีสิทธิที่จะยุติการให้ข้อมูลได้ตลอดเวลาในขณะที่เก็บข้อมูลโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม และทบทวนตัดสินใจในการเข้าร่วมการวิจัยตามความสมัครใจ

3.4 ในกรณีผู้ป่วยเกิดภาวะวิกฤตทางด้านจิตใจและอารมณ์ขณะเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เตรียมการช่วยเหลือ ดังนี้

3.4.1 ยุติการเก็บข้อมูลและเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยระบายความรู้สึก สภาพปัญหา และความต้องการได้อย่างอิสระ โดยให้ความมั่นใจในการปกปิดเป็นความลับของข้อมูลเหล่านั้น ตลอดจนรับฟังอย่างตั้งใจ และแสดงความเห็นใจ

3.4.2 ให้กำลังใจ ปลอบใจ และแสดงความเข้าใจในความรู้สึกที่เกิดขึ้น

3.4.3 ในกรณีผู้ป่วยมีสภาพวิกฤตทางด้านจิตใจและอารมณ์มากเกินความช่วยเหลือของผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัย ติดต่อประสานกับพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกนั้น

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่พบเหตุการณ์ การเกิดภาวะวิกฤตทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างขณะเก็บข้อมูล

3.5 เมื่อผู้ป่วยยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัย อธิบายการตอบแบบสอบถามให้เป็นที่เข้าใจ และขออนุญาตในการบันทึกเทปและ/หรือจดบันทึกข้อมูลในระหว่างสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการกับอาการ

เมื่อผู้ป่วยอนุญาต ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ป่วยตามแบบสอบถาม โดยใช้เวลาตอบแบบสอบถามประมาณ 30-40 นาที

3.6 หลังจากเก็บข้อมูลจากผู้ป่วยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยจากแฟ้มประวัติของผู้ป่วย ในกรณีที่ไม่สามารถเข้าถึงแฟ้มประวัติของผู้ป่วยได้ ทำการสอบถามพยาบาลที่เกี่ยวข้องหรือแพทย์เจ้าของผู้ป่วยแทน

3.7 ผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ และครบถ้วนของข้อมูลจากแบบสอบถามที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว หากพบว่าข้อมูลที่ได้รับ ไม่สมบูรณ์หรือไม่ครบถ้วน เก็บข้อมูลเพิ่มโดยนำแบบสอบถามดังกล่าวไปตรวจสอบกับแฟ้มประวัติของผู้ป่วย และ/หรือให้ผู้ป่วยตอบแบบสอบถามชุดเดิมอีกครั้ง เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/Windows (Statistical Package of Social Science/Windows) และมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 แจกแจงความถี่และคิดอัตราร้อยละของข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลความเจ็บป่วย

1.2 หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนความถี่ของอาการ ระดับความรุนแรงของอาการ และอาการที่รบกวนการดำเนินชีวิตประจำวัน

1.3 หาค่าความแตกต่างระหว่างความถี่ของอาการ โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-square) และเปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างระหว่างความรุนแรงของอาการ โดยใช้สถิติหนึ่งพารามตริกครุสคาล-วอลลิส (Kruskal-Wallis One-Way Analysis of Variance)

1.4 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างอาการที่รบกวนการดำเนินชีวิตประจำวัน ความถี่ และความรุนแรงของอาการ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน (spearman rank correlation)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประสบการณ์ของผู้ป่วยโรคมะเร็งในการจัดการกับอาการของโรคมะเร็ง โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาอย่างง่าย (simple content analysis) หาค่าความถี่ และอัตราร้อยละของประสบการณ์การจัดการกับอาการของผู้ป่วยโรคมะเร็ง

3. นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตาราง และกราฟ